

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

56. letnik

za ptujsko in završko dekanijo.

1. Narodni poslanec prof. Sušnik: o kat. šoli.
2. Narodni poslanec Gostinčar: o kat. organizacijah.
3. Ravnatelj dr. Jerovšek: o kat. tisku.
4. Narodni poslanec Žebot: o veri v javnem življenju.

Obhoda po mestu vsled previsokih izdatkov za godbo ni.

(Dopis iz kmetskih krogov.)

Kmet ni pridobil po vojni ničesar.

Mi kmetje smo tudi po vojski ostali posestniki iste zemlje, katero smo imeli pred vojno; malokateremu se

Skakaioča žaba dežele Kalaveras.

Angleški spisal Mark Twain:

Nekega dne sem obiskal starega Simona Wheeler. Dobrodušen, zgovoren mož je bil in rad je pripovedoval. Naprosil sem ga, naj mi kaj pove o davno-znanem Jimu Smiley.

Ta človek je namreč svojčas silno zaslovel po vseh Zedinjenih državah, ker je strastno stavil, stavil na vsako reč in vedno tudi stavo dobil, — da, naravnost živel je od tega, kar so mu stave nesle.

Stari Simon me je posadil v kot pri peči, sedel pred mene in začel. Suhoparno je pripovedoval, nikdar se ni nasmeljal, nikdar ni izpremenil glasu, nikdar se ni razvnel, — in iz njegovega pripovedovanja je vela resnoba in odkritost, da sem moral verjeti njegovi povesti —.

In takole je pripovedoval.

»Dobro torej —. Krog leta 1849 ali 50, ne vem več prav kedaj, je živel tod neki Jim Smiley. Prav čuden človek je bil. Na vse je stavil, kar mu je prišlo pred oči, če je le našel koga, da mu je ponudil stavo. In srečen je bil pri svojih stavah, neverjetno srečen! Vedno je dobil. Če je bila kaj konjska dirka, je bil seveda Smiley poleg in je stavil, če sta se na cesti grizla dva psa, je

je posrežilo, da je prikupil kako njivico, travnik, šumico ali vinograd. Vojna ni povečala našega posestva niti za 1 kvadratni meter. Pač pe je padel vsled slabe obdela ve, vsled pomanjkanja živine, gnoja in delavskih mo dohodek naših posestev. Stari nasadi goric stojijo pred obnovo, sadno drevje se suši, šume so se zredčile. Hiše in hlevi, kleti in preše se niso popravljale vso vojno in predstavljajo danes manjšo vrednost kakor prej. To ve lja tudi za vso gospodarsko orodje: za plug in brano, za vozove in stroje. Vidimo torej, da se naše premoženje ni povečalo, in ako bi računali po predvojnem ključu ni z zlato valuto, bi padla vrednost naše imovine nele na predvojno stopnjo, ampak v mnogih slučajih še pod isto. V najboljšem slučaju pa lahko rečemo, da stojimo danes na istem premoženjskem stališču, kakor pred voj no. Tega dejstva se moramo zavedati, dragi tovariši, da nas ne omamijo papirnati milijoni, da nas ne prešine ošabnost (žalibog se že najde ta bolezen), kakor bi bilo nespametno, ako bi uradnika in delavca premotili tiso čaki, ki jih dobi »prvega.« Njih povojno razmerje je v mnogih slučajih še slabše. Beg iz državne službe nam to dokazuje, beg od naroda — k zlatemu teletu.

Novi milijonarij.

Za predvojne milijonarje se nismo mnogo brigali. Tudi oni se niso brigali za nas. Vsaj neposredno ne. — Vsled vojne in po njej razvite kapitalistične špekulacije z našimi pridelki in močmi pa so zrastle v naši sredini novi, pravi milijonarji, kojih premoženje daleč presega naše papirnate milijončke. Četudi bi te ljudi, razne trgovce, krčmarje, mešetarje in špekulante dvomljive — predvojne vrednosti sodili po predvojni valuti, bi njihovo sedajno premoženje doseglo milijon, dasiravno pred vojno niso imeli ničesar in niso bili kos niti našim ubogim krajcjarjem. Še za poroka jim ni hotel nikdo biti ksekutorja so povabili vsak mesec na južino. Ti ljudje se danes šopirijo med nami, igrati hočejo vlogo voditeljev in klicejo: «le vkup, le vkup, uboga gmajna», kakor da bi izkoriščanje kmetiskih, delavskih in uradniških žepov res že bila «stara pravda.» Kmetu in delavcu se milostno smehljajo, uradniki in učitelji, pa vabijo na gostije, da jim sveti luč inteligence. Liberalni advokati, banke in drugi jih podpirajo, ker si pač medsebojno pomagajo. Ker pa narod še veruje na Boga, na pravičnost in poštenost in na osešno čast, zato so pa proti veri. Malo je častnih izjem! S pomočjo svojih milijonov hočejo uničiti vse, kar ne služi milijonom.

Pred vojno so bili »zlati« milijonarji daleč od nas in redki, danes pa živijo med nami in zastrupljajo s svojimi kapitalističnimi nazori našo zdravo jugoslovansko ozračje. Pijejo našo kri in redijo se z našimi žulji. — Vsled svojih milijonov so zmorni, da pokupijo n. pr. ob času žetve vse razpoložljive množine žita, potem pa je tržijo z ogromnimi dobički. Kmet mora ceno prodati, delavec in uradnik drago kupiti. Prvi mora imeti denar za življenje in nadaljno gospodarstvo, drugi nima denarja, da bi si preskrbel večjo zalogo. Delo, zaslužek obeh požre kapitalizem, ki ni sejal, ne oral, pa vendar bogato žanje! To je nezdravo razmerje! Vsled izvrstne, centralistične organizacije izgine n. pr. naenkrat kako blago iz trga in pride zopet na dan s stokratnim poviškom v ceni. Kapitalizem živi — narod umira!

Pozor pred poveljnim kapitalizmom!

Ako se ozračje ne bo kmalu razčistilo, postal bo ves narod hlapec špekulativnega kapitalizma, ki je sedaj tembolj opasen, ker ima že skoraj v vsaki vasi svo-

stavil, če sta se preganjali dve mački, je stavil, če sta se skavsala dva petelina, je stavil, — da, če sta na plotu sedela dva vrabca, vam je ponudil stavo, kateri bo prej odletel. Stavil je na gospoda župnika, ko je šel na prižnico, in ko je nekoč obolela žena njegovemu prijatelju, in mu je ta izrazil upanje, da bo kmalu okrevala, je dejal: »Kaj slaviša, da ne bo več okrevala —.« —

Kakor rečeno, stavo je vedno dobil. In živel je od tega.

Nekoč si ujame žabe in jo nese domov. Dejal je, da jo bo »vzgojil.« In cele tri mesece ni delal drugega, — za plotom je sedel in je učil svojo žabo skakati. In na- učil jo je!

Nekoliko jo je podregnil v zadek in v trenutku je zaba šinila v zrak — tri, štiri metre, še več, če se je dobro pognala, in je priletela zopet na vse štiri kakor mačka. In naučil jo je, da je v skoku ujela muho. Vsako vam jo je ujela, če jo je le videla —

Pravil je, da žaba potrebuje edinole dobre vzgoje, pa vam stori in zna, kar hočete. — In verjamem mu. Šaj sem jo sam videl, njegovo žabo, Daniel jo je imenoval, tule na tem pragu je bilo. «Skoči, Daniel, skoči!» tako je zapel in skočila je tamle preko mize in ujela muho visoko gori pod stropom. In nato je priletela na tla, sedla in se pokraspala z zadnjim krakom za vratom, — tako malomarno, kot bi ne imela niti pojma, da je storila več nego zna vsaka druga žaba. Niste je videli tade, ki bi bila tako skromna in priprosta, vkljub vsej svoji nadarjenosti!

jega organiziranega zastopnika. Kdor je bil v prvih letih svetovne vojne v Galiciji in na Poljskem, ta je videl, kako so tam narodu gospodovali vsemogočni židi. Ubogi narod je delal — žid je užival. Tako daleč ne sme priti pri nas v Jugoslaviji! Komaj smo se rešili suženjstva srednjeveških grofov in baronov, pa bi že šli pod novi jarem in delali tlako modernemu kapitalizmu? Ne, **ne!**

Da se otresemo tega jarma, ne pomagajmo ne krik in vik o slabih časih in neznosnih razmerah, ne pomagajmo misel na kakšno revolucijo ali morda nasilno razbijanje kapitalističnih gradov po povojnem vzorcu, ampak le edino mirno in trezno delo ob času prihodnjih volitev. Tedaj se moramo združiti vsi trpečí sloji, vsi »papirnati« milijonarji proti — zlatemu teletu. Moč je dana v naše roke in ako strnemo naše vrste proti vladi kapitalizma, moramo zmagati. Kdor ljubi svojo domovino in bedni narod, se mora odreči porodici, zlatemu teletu. Sedajni centralistični centralizem mora pasti in priti mora na krmilo narod, stranka — revnih milijonarjev!

Načrt za izplačila avstrijskih vojnih dolgov.

(Načrt za izplačilo avstrijskih vojnih posojil je podal v narodni skupščini poslanec Jugoslovanskega kluba Karl Skulić.)

O vojnih posojilih pravi Saint-Germainska mirovna pogodba, da se prepusti posameznim nasledstvenim državam, da ukrenejo po svoje, kar hočejo; ali sploh izplačajo obveznice avstrijskih vojnih posojil in na kak način, ali ne. Mi moramo danes priznati, da je naša država v tem oziru med nasledstvenimi državami, ki edina tozadevno ni še ničesar ukrenila. Češka država je avstrijska vojna posojila že davno spravila v red, tudi avstrijska republika in deloma tudi Madžarska. Pri nas pa ta stvar počiva dalje in kakor je čutili, sedaj, ko prehajamo v redno finančno stanje, se bo rešitev tega vprašanja opustila tudi sedaj, dasi bi bilo že z ozirom na revščino in pomanjkanje mnogih malih podpisovalcev vojnega posojila nujno potrebno, da bi se to vprašanje že enkrat rešilo.

Kar se tiče vojnih posojil, moramo pribiti tudi to, da je avstrijska vlast dostikrat ljudi silila, da so podpisovali vojna posojila. Pri tem niso udeleženi samo razni veliki zavodi, kapitalistična podjetja itd., ampak v veliki meri tudi mali ljudje. V dokaz, kako so avstrijska vojna posojila podpisovali ravno revnejši sloji, nam bodi podpisovanje VIII. avstrijskega vojnega posojila. Iz slike tega posojila lahko vidimo, kako so v velikem številu baš mali ljudje podpisovali majhne zneske.

In baš zaradi teh malih varčevalcev moramo gledati na to, da se tudi avstrijska vojna posojila spravijo na kak način v red, da bodo te vrednostne listine, donšale vsaj nekaj malega obresti.

Poročilo o VIII. vojnem posojilu izkazuje te-le podatke: potom rentne hranilnice je podpisalo 99.695 oseb znesek 11.898.500 K; zasebni podpisi pa znašajo:

do 100 K	je podpisalo	802.931 oseb	—	75.413.600 K
« 200 «	«	363.455 «	—	72.176.250 «
300—500 «	«	378.657 «	—	147.639.050 «
600—900 «	«	181.254 «	—	133.028.250 «
1000—1900 «	«	618.806 «	—	705.745.300 «

Več nego pol milijona je podpisalo samo 3.186 oseb.

Iz tega je razvidno, da je pri vojnem posojilu pri-

In Smoley je bil strašno ponosen na svojo žabo. Pa je tudi lahko bil. Kajti ljudje, ki so mnogo sveta prepotovali in mnogo videli, so dejali, da je ni take žabe na celem svetu, pa je ni.

Dobro. — Smiley je imel svojo žabo shranjeno v leseni škatli in včasi jo je prinesel seboj doli v mesto in je poudil stavo na žabo.

Nekega dne pa je srečal Smileya in njegovo škatlo popoten človek, — tujec je bil, to se mu je videlo. Vprašal je Smileya:

«Kaj pa je tisto tamle, kar nosite v svoji škatli?»
In Smiley mu je malomarno odgovoril:
«Utegne biti papiga, utegne biti kanarček, — pa ni.
Ni nič več in nič manj ko žaba.»

In tujec je vzel škatlo in si je ogledal žabo, pozorno in pazljivo, in jo je obračal na to in na ono stran, nazadnje pa je rekel:

«Hm —, tako je torej stvar —! Čemu pa vam je ta-
le žaba —?»

«Čemu —?» je odvrnil Smiley malomarno. «Čemu? Za marsikaj! — Tale žaba na primer skoči više nego vsaka druga žaba v deželi Kalaveras.»

Tujec si je iznova ogledal skatlo in žabo, skrbno in podrobno, jo vrnil Smileyu ter povedal počasi in s premislekom:

«Hm —, ne uvidim, zakaj bi bila tale žaba boljša
ko druge —!»

«Mogoče —!» je dejal Smiley suho. «Mogoče da se razumete na žabe, mogoče pa da tudi ne. Mogoče da ste

zadet najbolj mali človek. Človeku je danes težko pri srcu, ko vidi uboge poslali ali delavca, ki je bil zapeljan od visokih obresti, da je podpisal vojno posojilo, ki pa danes ne donaja nikakoli obresti. Zato ga tudi lastnik ne more prodati. Poleg raznih ustanov: hranilnic, občin in drugih ustanov so zašli tudi posamezniki, zlasti iz nižjih in revnejših slojev v veliko revščino in pomanjkanje, ker so vtaknili ves svoj prislužen denar v vojna posojila.

Tokrat hočemo glede vojnih posojil predložiti nekak načrt, kako bi se dala ta stvar deloma ozdraviti.

Gotovo je, da se mora v prvi vrsti gledati na to, da se odpomore pred vsem revnejšim slojem. Če vzamemo, da je v vseh bivših pokrajinah Avstro-Ogrske, ki spada dajo danes v našo državo, predpisanih okoli 800 milijonov vojnega posojila, lahko smatramo, da odpade od teh 800 milijonov kron polovica na razne bogataše, na bogata podjetja, na banke, menjalnice, zavarovalnice itd. Če bi mi torej hoteli vojna posojila obrestovati samo v toliko, v kolikor so jih podpisali ubožni sloji, potem pride v poštev k večjemu 400 milijonov kron. En način, kako bi se to dalo izvesti brez velike škode za državo, a v veliko pomoč revnejšim slojem, bi bil ta, da se stara vojna posojila spremenijo v nove državne zadolžnice, od katerih bi se jih vsako leto nekaj izžrebalo. V to svrhu bi se napravil fond, v katerega naj bi lastniki novih zadolžnic plačevali pol procenta. Tega pol procenta bi se odtegovalo pri izplačevanju obresti; morebiti bi se te nove zadolžnice obrestovale po najnižji obrestni meri, po kaka 2 in pol procenta. Na ta način bi se gotovo ta dolg odplačal v 60 letih. Ker bi posamezni lastniki vojnih posojil plačevali po pol procenta v amortizacijske svrhe, bi se na ta način posojila amortizirala po večini iz teh plačanih obresti, dočim bi prevzela država nase obveznost, da izplača 2 procenta obresti, kar bi znašalo morebiti v prvem letu kakih 15 milijonov kron. Ta znesek naj bi torej prevzela država. Svota 15 milijonov kron bi se vsako leto znižala zaradi tega, ker bi se vsako leto nekaj zadolžnic izžrebalo.

Drugo vprašanje pa je, kaj je storiti glede vojnih posojil, ki so se najela z zastavo drugih vrednosti. To vprašanje bi se morebiti rešilo obenem z že omenjenim vprašanjem. Predvsem nam mora biti na tem, da se na vsak način omogoči obveznicam zopet novo življenje; vojna posojila bi zopet dobila nekaj vrednosti in človek bi jih lahko prodal ter si tako rešil vsaj del svojega kapitala.

Malenkosten je znesek, ki bi bil v ta namen potreben; saj ne znaša niti 4 milijone dinarjev. Vendar bi pa država s tem storila svojo dolžnost, kot so jo druge države že davno izpolnile v tej ali oni obliki. Ne trdim, da je baš ta oblika najboljša. To bi bil vsaj en način, ki bi se mogel sprejeti.

Če tudi vzamemo, da se dopusti to, da se boljše stoječim podjetjem, kapitalistom itd. prav nič ne plača in da se upoštevajo samo zadolžnice malega človeka, vendar mislimo, da bi država s tem činom mnogo pridobila na svojem ugledu. Baš radi tega je zadnje državno posojilo tako slabo izpadlo, ker ljudje nimajo zaupanja v državna posojila po taci doživljajih.

Naše bolnice.

(Iz govora poslanca Davorina Krajnc na seji nar. skupščine dne 25. julija 1922.)

Največje bogastvo za vsak narod je gotovo zdravje in zdrav narod je tudi največje bogastvo za vsako državo. Da je pa narod zdrav, zato mora imeti tudi zadostna sredstva. Eno glavnih sredstev, ki omejujejo bolni in dajejo narodu zdravje, so gotovo bolnišnice. Kjer je bolnišnica, tam se zdravijo bolni najceneje in tam se nudi narodu najboljše zdravniške pomoči. Jaz se čudim, da je baš gospod načelnik ministrstva narodnega zdravja dr. Stampar izrekel, da bi morala država bolnice odpraviti in da naj bi bolnice postojale samo za omejitev kužnih bolezni.

izkušn strokovnjak v tej stvari, mogoče pa da samo šušmar — Kakorkoli, — jaz imam o tej žabi svoje osebno mnenje in jaz stavim štirideset dolarjev, da skoči tale moja žaba višje nego katera druga v deželi Kalaveras.

In tujec je premišljeval nekaj časa, nato pa je dehal — otožno skoraj:

«Škoda —! Tujec sem tukaj in nimam nobene žabe. Pa če bi imel katero, bi stavo sprejel.»

In Smiley mu je odgovoril:

«Dobro, dobro! Držite za trenutek moje škatlo, pa vam prinesem žabo!»

In Smiley je vzel škatlo, položil svojih štirideset dolarjev poleg Smileyevih, sedel in čakal. Smiley pa je šel po žabo.

Tujec je sedel poleg škatle in premišljeval in premišljeval — In vzel je žabo iz škatle, jej odprl usta na široko in jej nasul polno žlico svinčenih kroglic, — takih, ki jih rabijo za naboje lovec — prav do grla polno, in je djal žabo nazaj v škatlo.

Smiley pa je med tem brodil po blatnem močvirju in ko je po dolgem iskanju našel primerno žabo in jo ujel, se je vrnil in rekel:

«Torej, ako ste pripravljeni, pa postavite tole žabo poleg Daniela, njene sprednje krake natančno v eno vrsto z Danielovimi!»

In tako sta storila.

In Smiley je štel:

«Ena — dve — tri —!»

In vsak je vščipnil svojo žabo v zadek.

Tujčeva žaba je veselo poskočila, toda Daniel se ni premaknil. Napihoval se je, dvigal ramena, stezal kra-

Če pogledamo, kdo išče pomoči v bolnišnicah, vidimo, da so to najširše plasti naroda, da je to predvsem revno ljudstvo, delavec in kmet. Delavec nudi s svojim delom splošnosti vse svoje moči, vse svoje zdravje. Ker je slabo plačan, si ne more za slučaj bolezni preskrbeti nobene pomoči. V tem slučaju mu je sigurna ena sama pomoč in to je pomoč v bolnišnici. Isto velja tudi za kmeta, ki ne more zdravil in zdravnikov sam plačati. Tudi kmet pride v bolnico poceni do zdravil in zdravniškega; v bolnici dobi novih moči za svoje delo v splošno korist.

Vidimo tudi pri mnogih drugih revnih slojih, ki mnogo trpijo in ki morajo težko delati, da si pokvariyo zdravje in da dobijo razne dolgotrajne bolezni. Če hoče dotičnik dolgotrajno bolezen pri dragih zdravnikih in dragih zdravilih lečiti doma, ne more drugače, nego da upropasti svojo družino. Tako pa mu nudijo baš bolnišnice najnujnejšo pomoč. Tudi mnogo potrebnih operacij se more izvršiti samo v bolnišnici. Zato bi bil napad na našo kulturo, če bi se odpravile bolnišnice, ker bolnišnice najbolj zavirajo in omejujejo razne bolezni.

Da pa morejo biti bolnišnice dobre in da morejo nuditi narodu res izdatno pomoč, zato morajo imeti na razpolago dovolj sredstev za svoje vzdrževanje. Toda danes vidimo, da se bolnišnice zlasti v Sloveniji naravnost upropačajo. Preteklost nam kaže, da so bolnišnice vedno imele primanjkljaj. Naše bolnišnice so bile prej pod upravo dežele Kranjske in Štajerske, sploh pod deželno upravo. Kar so imele primanjkljaja, ga je pokrila deželna uprava. Primanjkljaj je znašal leta 1913 celih 184.000 K, kar bi po današnjem računu odgovarjalo svoti 9 milijonov kron. Ta primanjkljaj je pokrila deželna uprava brez ugovora. Leta 1916 je znašal deficit nič manj nego 330.000 K, po sedanjih denarnih vrednostih 15 in pol milijona kron; pokrila ga je zopet deželna uprava. Danes pa stoji naše bolnišnice tik pred polomom. Njihov dolg že znaša nad 500.000 K in nikdo jim neče ničesar več kreditirati, niti mesar, niti trgovec. Tudi tu se kaže dobrota centralizma!

Ministrstvo narodnega zdravja je seveda dalo nalogo, da se naj število bolnikov po bolnišnicah kolikor mogoče omeji. Vsi vemo, da je bolezen tako velik gospod, ki se ne da omejiti. Če ni človek bogat, mora iskati zavetja v slučaju bolezni tam, kjer ga res lahko pričakuje in kjer se mu res more dati pomoč. Če bi mi danes opustili polovico bolnikov, ki so že deloma zdravi, bi šli ti bolniki s kaljo bolezni v sebi iz bolnice in ne bi mogli več opravljati svojega dela v korist družbi. Če bi se pa kdo le vendar silil k delu, ker ga žene skrb za rodbino, bi moral poprej umreti kakor treba. To je na škodo splošnosti, ker je neki učenjak čisto pametno rekel: Bogastvo države je narod in obresti od tega bogastva je delo, ki ga narod opravlja. Ta dela pa mora narod opravljati samo, če je čil in zdrav.

In kam naj gredo bolniki, če se odpravijo bolnice? V bolnicah se nahajajo baš najsiromašnejši sloji. Ti bolniki nimajo denarja, da bi šli v drago zdravilišče, ampak morajo iskati pomoči tam, kjer je najceneje. Najcenejšo pomoč pa dobi bolnik v bolnicah.

Toda bolnišnice imajo danes odmerjene vse svoje dohodke na podlagi dvanajstin po tržnih cenah, ki so veljale leta 1919. Toda vsakdo ve, da se je draginja povečala desetkrat, če ne bolj. Zato danes bolnice stojijo pred dejstvom, da ne morejo nadaljevati svojega poslovanja, ako se nočejo zadolževati, kar jim je pa prepovedano; bolnice ne smejo prekoračiti dovoljenega proračuna. Če se bo še dalje tako delalo, bodo sigurno naše bolnišnice upropačene; s tem bodo trpeli široki sloji naroda, baš tistega delavnega naroda, ki proizvaja življenjske potrebine za vse druge stanovce; to sta delavec in kmet. In vendar bi mi morali najbolj skrbeti za ta dva stanova, da bosta mogla delati. Človek pa more delati samo, če je zdrav in če se mu izgubljeni zdravje povrne po dobrih bolnicah in dobrih zdravilih. Če se bo pa v bolnicah, kakor sem že omenil, morala polovica bolnikov odpustiti, bo to velikanska škoda, ker bo s tem naš narod uničen.

ke, — pa zastoj, ni šlo in ni šlo, — obsedel je kakor bi bil pribit —

Smiley se je zelo čudil in jezen je bil. Kaj takega se mu še ni pripetilo!

Tujec pa je vzel dolarje in naglo je odšel. Pri vratih se je še obrnil, pokazal s palcem preko ramena na Daniela in rekel:

«Res ne vem, zakaj bi naj bila tale žaba boljša ko katerakoli druga —!»

Smiley se je čehljajal za ušesom in gledal svojega Daniela.

«Čudno — hm —!» je govoril sam pri sebi. «Kaj mu je neki, mojemu Danielu —? Nekako otečen se mi zdi!»

In vzel ga je v roko.

«Kaj —? Pet dolarjev stavim, da tehta več ko pet funtov —»

Obrnil je žabo navzdol in je spravil iz nje dve polni peščici svinčenih krogel —

Seveda je skočil za neznanecem, pa ni ga bilo več —»

Tako je pripovedoval Simon Wheeler, mirno in dostojanstveno, ni se nasmejal, ni izpremenil glasu —

«Dobro torej, je povzel, »tale Jim Smiley pa je tudi imel kravo, slepa je bila na eno oko, — pravzaprav je bila od svojega rojstva sem enooka, repa ni imela in namesto njega le —»

Pa nisem imel časa, da bi bil poslušal še tudi zgodbo o nesrečni kravi in ali je Smiley tudi z njo dobil kako stavo, poslovil sem se in naglo odšel —

(Konec.)

Če se pretirano štedi pri naših bolnicah, se tudi v slučaju, če nastopi kakšna kužna bolezen, bolezen ne bo mogla omejiti tako, da bi predčasno ne pomrlo mnoge naroda, in to ne po lastni krivdi, ampak po krivdi uprave, ki ne da zadosti sredstev za bolnice.

Če pogledamo samo ljubljanske bolnice, vidimo, da je bilo zanje dovoljenih samo 640.000 K; izdatki so pa znašali 1.171.000 K, torej je bilo primanjkljaja 531.000 K. To bi se moralo upoštevati in bi se morala na vsak način našim bolnicam dati toliko večja svota, da bi mogle svoje stroške zmagovati. Če pogledamo druge bolnice: v Celju, Ptuj, Mariboru in drugod, vidimo zopet, da izkazujejo vse bolnice primanjkljaj, ker nimajo dosti sredstev. Gospod minister za zdravje je zagotovil, da se je sedaj nekaj založilo za naše bolnice. Toda to je samo za prehodno dobo. Mi zahtevamo, da se da bolnicam trajno dovolj sredstev, ker bolezni so vedno bile in vedno bodo.

Potrebn denar bi se že dal dobiti, če bi se nekaj prihranilo tam, kjer so se določile podpore n. pr. za razna gledališča in druge naprave, ki služijo v zabavo le samo najbogatejšim. Te naprave obiskujejo bogati in imoviti ljudje, bolnišnice so pa za revne sloje, ki si ne morejo drugače pomagati. Mislim, da bi vlada delala veliko pametneje, če bi porabila tisti denar za bolnice, kakor če se napravi kratko veselje ljudem, ki imajo sami dovolj denarja, da si ustvarijo veselje. Naj bi rajše vlada s tem denarjem ustvarjala zdravje in veselje ljudem, ki si sami ne morejo pomagati! To je tudi v državnem interesu, ker bi se ti ljudje zavedali, da država zanje v stiski in bolezni po očetovsko skrbi. Potem bi imeli ljudje tudi več veselja za delo za splošno korist.

Reklamirajte volilne imenike!

Doznali smo, da so nasprotni župani namenoma izpustili veliko število naših volilcev iz volilnih imenikov. Pozivamo vse volilce, da takoj pregledajo volilne imenike in vložijo pravilno reklamacijo. Za naše ljudi je to delo sedaj najvažnejše. Poznejše kreganje in priboje ne bodo prav nič izdale. Reklamacije morajo biti pismene. Priložiti morate listine, s katerimi izpričate, da ste 21 let stari in da bivate že dovolj časa v občini, in da ste naš državljan. Zaupniki, prepisite takoj volilne imenike in pomagajte sestaviti našincem reklamacije. Ne zamudite roka! Volitve se bližajo!

Katoliški shod pri Sv. Treh Kraljev v Slov. goricah.

Toliko ljudi že dolgo ni videla znamenita trikralska romarska cerkev kot v nedeljo, dne 23. julija na katoliškem shodu. Niso zastoj pokali mogočn topiči. Vse župnije lenarske dekanije so bile častno zastopane, prav tako Apače, Sv. Peter pri Gor. Radgoni, Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Andraž v Slov. gor., Ptuj, Maribor in še drugi kraji. Trikralski hribeček je bil okrašen z mnogimi slavoloki, ki so nosili pomenljive napise: Hvaljen Jezus in Marija! — Veri zvesti ostanite, njene svetinje branite! — Bog živi vas, premili vse, kateri danes tu ste zbrani! Za vero in za mili dom, vas ljubi Bog ohrani! — Ne zgine rod, ki vero zvesto brani! O Bog, očetov vero nam ohrani! — Izprosi milost Marija nam Ti, da bomo živeli, kot vera učil — V družini, v cerkvi, vsepovsod, o Jezus, bodi naš Gospod!

Tisočeri množici zbrani v natlačeno polni cerkvi govori navdušeno božjo besedo prof. A. Kolarič iz Ptujja: O pomenu vere za vsakega človeka in kako moramo po veri živeti in v smislu njenih načel delovati. Naj iskrene besede obrode stoterem sadl! Slovesno sv. mašo opravi domači župnik Gomilešek.

Po službi božji se zbere ljudstvo na slavnostnem prostoru pred cerkvijo. Domači tamburaši se krepko oglašajo, pevski zbor pa zapoje velegrajsko himno: Govorniški oder obdajajo kot častna straža domači in peterski Orli in domače Orlice. Domači župnik otvori shod. Zbrali smo se, da se pozivimo v katoliškem duhu, da se potegnemo za pravice sv. katoliške cerkve in da pokažemo svetu, da si teh pravic ne pustimo teptati. Predlaga na to predsedništvo shodu: Predsednik Ljudevik Poljanec, župan v Cogetincih, podpredsednik odvetnik dr. A. Veble, zapisnikar bogoslovec Kovačič. Predsednik spretno vodi shod in uvodoma povdarja: Na shodu bomo dobili orožja za obrambo naših verskih svetinj, v kateri bodimo enako poštrevovalni, kakor naš predniki. Župan trikralske občine Jakob Ketiš, pozdravi shod in mu želi obilnega blagoslova. Nato nastopi navdušeno pozdravljen, naš poslanec Rožkar in govori o pomenu krščanske šole. Framasoni, ki sedaj vladajo v državi, nam jo hočejo vzeti, iz nje odpravijo veronauk in vpeljati brezversko sokolstvo. Začeli so že v Vojvodini. Tam izganjajo naše šolske sestre in jim zapirajo šole, judom pa jih odpirajo. Radi bi vzeli staršem vse pravice do šole in odgoje. Liberalni učitelji naj bi poučevali mesto krščanskega nauka ne moralni nauk. Toda do tega ne sme priti. Tu moramo nastopiti edini, kot en mož. Verske šole si ne pustimo vzeti. V tem smislu moramo nastopiti pri vseh volitvah. Premišljene besede našega poslanca so naredile globok vtis na zbrano ljudstvo.

Prof. Vesenjaj govori o veri v javnem življenju. Kristus je na vprašanje velikega duhovna: Ali si ti sin božji?, neustrašeno odgovoril: «Ti si govoril, jaz sem!» Tako neustrašeni moramo biti tudi mi. Vera ni samo za dom, za družino, temveč mora voditi tudi v javno življenje. Kjer ni v javnosti več krščanske ljubezni in pravičnosti, zavladava sebičnost, pokvarjenost, krivica. Francija in druge dežele se prerajajo v verskem oziru, sledimo še jim mi. Upoštevajmo pri na-